

עירובין נה. (נקודתיים שורה 11) עד נו. (שורה 11)

ברייתא

מהיכן מודדים את התחום מהערים שלהלן?

- עיר מלבנית - מודדים מיד מקצה העיר.
- עיר עגולה - מקיפים את העיר בריבוע דמיוני ומשם מודדים.
- עיר מרובעת - מודדים מיד מקצה העיר.
- עיר בצורת טרפז - מקיפים את העיר במלבן דמיוני ומשם מודדים.
- עיר שהיה בית אחד בולט החוצה ממנה - מודדים מהבית ולהלן.
- עיר שהיו 2 בתים בולטים החוצה ממנו - מודדים מהבתים ולהלן.
- עיר במבנה של קשת - מודדים מהמיתר של הקשת (מתייחסים לעיר כאילו מלאה בתים עד המיתר). (ראה יעב"ץ)
- עיר במבנה של 'גאם' (כמו האות ר) - מתייחסים לעיר כאילו כל החלל מלא בתים.

ולא מקיפים קודם את העיר בריבוע דמיוני.

והחידוש הוא שאין מרבעים קודם את העיר לפי רוחות השמים (=ריבוע עולם"). (ראה ריטב"א)

מדובר ב-2 בתים ב-2 רוחות שונות, ואעפ"כ מקילים ומודדים מ-2 הבתים ולהלן (ולא מהעיר).

עיר במבנה של קשת
התנאים הנדרשים כדי שימדדו לה את התחום מן המיתר:

- (א) שהמרחק בין שני ראשיה יהיה: פחות מ-4000 אמה. (וראה דעה נוספת בתוס')
- (ב) שהמרחק בין המיתר לקשת יהיה: רבה בר רב הונא: עד 2000 אמה.
רבא בנו, אביי: אפילו יותר מ 2000 אמה.

ואילו עיר שנפרצה לכל אורכה - כדי לצרף את 2 החלקים להיחשב כעיר אחת, המרחק צריך להיות עד 141 ושליש אמה.

וכך הוא גם המרחק המקסימלי בין שתי ערים כדי להחשיבן כעיר אחת (לעניין מדידת התחום).

הגמרא מסתפקת האם מדובר גם כאשר יש לו תקרה.

אך אם יש בנין על המערה (וביחד יש ד' על ד') - נחשבת לעיבור העיר.

הטעם: כיוון שאינו מבנה קבוע ולפעמים מתרחק מהעיר יותר משבעים אמה ושיריים.

רשימת דברים שלא נחשבים לעיבור העיר
(אף כאשר הם בתוך שבעים אמה ושיריים לעיר):

- בנין על הקבר שנפרץ מ-2 צדדיו.
- כל מבנה שאין בו בית דירה.
- בור שיח ומערה.
- בית שבספינה.

רשימת דברים שנחשבים לעיבור העיר
(כאשר הם בתוך שבעים אמה ושיריים לעיר):

- כל מבנה שיש בו בית דירה. (ראה תוס' ד"ה נפש)
- בית שבאיי הים.

משמש לפנות בו כלים שבספינה.

יושבי צריפין:

אך אם יש שם 3 חצרות ובכל חצר יש 2 בתים מאבן/מעץ - הכל נחשב כעיר.

• אפילו יש הרבה במקום אחד - לא נחשב כעיר. (ולכן מודדין לכל אחד 2000 אמה מפתח ביתו)

• חיהם אינן חיים.

לפי שמחוסרין הנאה וסובלים מרוחות וגשמים.

כיוון שיש חשש גדול לזנות.

• נשיהם ובניהם אינן שלהם.

הדרכות לחיים:

בגמרא מבואר שמדובר בסוג מסוים של ירק.

• עיר שאין בה ירק - אין תלמיד חכם רשאי לדור בה (כיוון שהירק זול וטוב למאכל ומאפשר ללמוד תורה).

ואילו סוג אחר של ירק דוקא מזיק לאדם!

• עיר שיש בה מעלות ומורדות - אדם ובהמה שבה מזקינים מהר בגלל הטורח.